

Оцінювання навчальних результатів

Система та загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів закладів освіти України

Принципи оцінювання

Справедливість

Чіткі критерії, відомі всім учасникам.
Можливість зворотного зв'язку та оскарження.

Неупередженість

Оцінка лише за досягнутими результатами — без впливу особистих вподобань.

Об'єктивність

Стандартизовані процедури, чіткі інструменти, можливість перевірки іншими педагогами.

Недискримінаційність

Адаптація методів для забезпечення рівного доступу кожного учня.

Доброчесність

Виключення плагіату, фальсифікацій та несамотійного виконання завдань.

Функції оцінювання

Оцінювання в закладах освіти виконує дев'ять взаємопов'язаних функцій, що охоплюють весь освітній процес — від моніторингу поступу до управлінських рішень.

Ключові функції

Оцінювання — це не лише контроль, а й потужний інструмент підтримки розвитку кожного учня.

- **Формувальна** — відстеження динаміки навчального поступу
- **Діагностувальна** — виявлення причин утруднень
- **Мотиваційна** — активізація внутрішніх мотивів
- **Розвивальна** — рефлексія та самовдосконалення
- **Управлінська** — основа для рішень про успішність

Компетентнісний підхід до оцінювання

→ Практичне застосування знань

Акцент на здатності учнів застосовувати знання в реальних ситуаціях, а не механічному відтворенні теорії.

→ Практико-орієнтовані завдання

Використання різноманітних методів для виявлення знань, умінь, ставлень та цінностей.

→ Наскрізні вміння

Оцінювання читання з розумінням, критичного мислення, співпраці та розв'язання проблем.

→ Самооцінювання та взаємооцінювання

Залучення учнів до оцінювання на основі чітких критеріїв та якісного зворотного зв'язку.

Види оцінювання

❏ У разі вибуття учня із закладу освіти оцінювання може бути проведене достроково. Процедура визначається закладом освіти.

Організація та форми оцінювання

За суб'єктом

- **Педагог** — з чіткими цілями, критеріями та своєчасним зворотним зв'язком
- **Взаємооцінювання** — учні в парах/групах за критеріями
- **Самооцінювання** — співвіднесення власних результатів із критеріями

За об'єктом

- **Процес** — спостереження за ходом виконання та залученістю
- **Результат** — аналіз кінцевого результату за критеріями

За формою та організацією

- **Форми:** усна, письмова, практична (у тому числі з використанням ІКТ)
- **Організація:** індивідуальна, групова, фронтальна

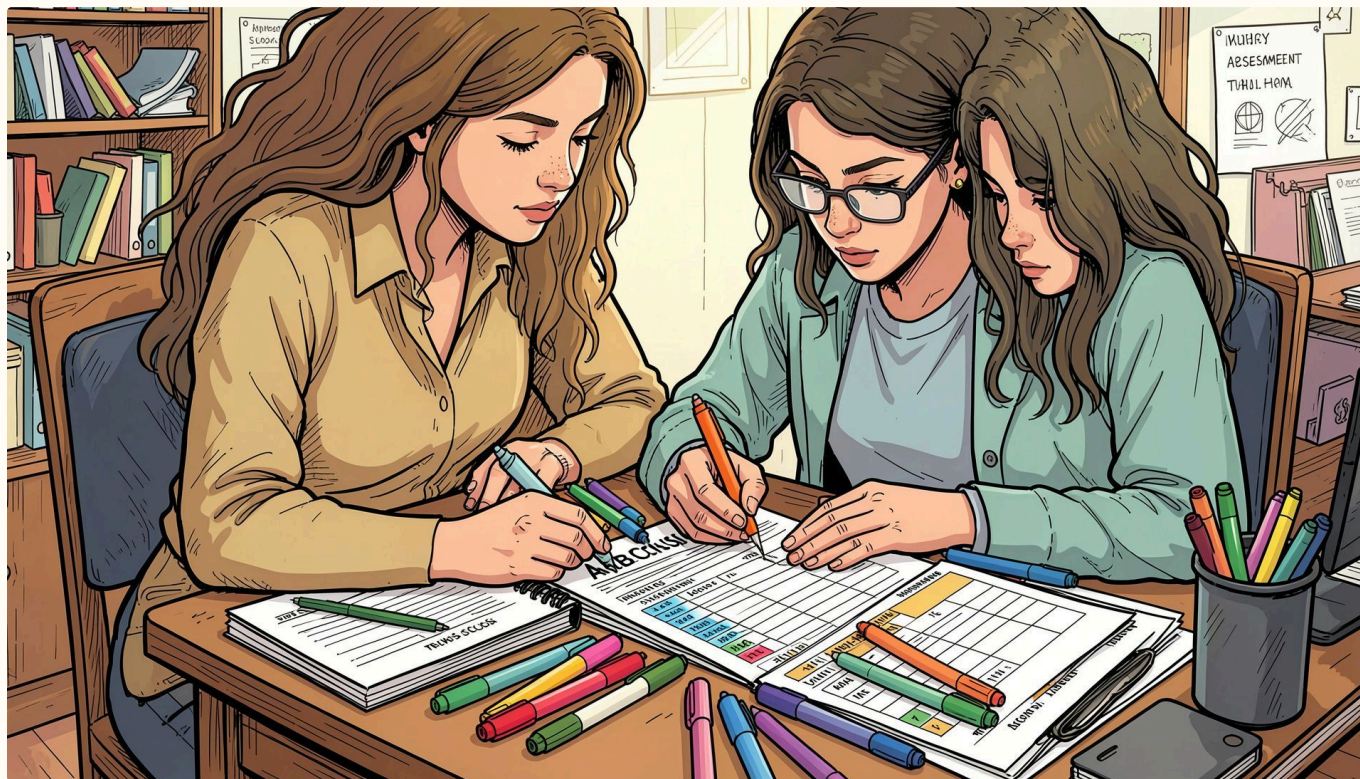
Методи, інструменти та шкали оцінювання

Основні методи

- **Педагогічне спостереження** — ситуативні нотатки, контрольні переліки
- **Аналіз продуктів діяльності** — дослідження, проєкти, вироби учнів
- **Словесні методи** — опитування, анкетування, бесіда, інтерв'ю

Шкали оцінювання

- **Дихотомічна** — «зараховано / незараховано»
- **Вербальна** — словесні формулювання
- **Рівнева** — П, С, Д, В
- **Бальна** — 12-бальна система

Співвідношення шкал оцінювання

Вербальна шкала	Рівнева шкала	Бальна шкала
Потребує істотної підтримки	Початковий (П)	1–3 бали
Потребує ситуативної підтримки	Середній (С)	4–6 балів
Має посутні успіхи	Достатній (Д)	7–9 балів
Має значні успіхи	Високий (В)	10–12 балів

- ❑ Заклад освіти може запровадити власну шкалу, визначивши правила її переведення до загальної системи. Критерії оцінювання підлягають оприлюдненню на вебсайті закладу не пізніше 10 робочих днів після затвердження.

Правила застосування шкал за роками навчання

1–2 роки

Формувальне, поточне та підсумкове —
виключно за вербальною шкалою

3–4 роки

Формувальне — вербальна; поточне —
вербальна або рівнева; підсумкове —
рівнева шкала

5–12 роки

Формувальне — вербальна, рівнева або
бальна (без урахування у підсумковому);
поточне та підсумкове — **бальна шкала**

Результати семестрового, річного оцінювання та ДПА відображаються у **свідоцтві досягнень учня**. Загальні критерії оцінювання базуються на п'яти інтегрованих показниках: когнітивні процеси, навчальна діяльність, рівень самостійності, комунікація та взаємодія, частота вияву вмінь.

Процедури оцінювання та академічна доброчесність

Обов'язкові компоненти

Оцінюванню підлягають обов'язкові освітні компоненти. Вибіркові — за рішенням педагогічної ради.

Індивідуальні консультації

Підлягають **виключно формувальному оцінюванню** — без впливу на підсумкові результати.

Учні з ООП

Оцінювання за загальними критеріями з можливістю адаптації відповідно до індивідуального навчального плану.

Академічна доброчесність

У разі порушення застосовуються заходи реагування відповідно до законів України «Про повну загальну середню освіту» та «Про академічну доброчесність».

Загальні критерії оцінювання: Початковий та Середній рівні

Рівень / Бал	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація	Частота вияву вмінь
Початковий (1–3)	Сприймає / відтворює за зразком частину інформації, припускаючись суттєвих помилок	Виконує прості завдання за зразком	Лише за участі педагога; потребує постійного контролю	Уникає комунікації, реагує лише за зовнішнього спонукання	В окремих випадках
Середній (4–6)	Відтворює / застосовує основну інформацію, формулює запитання	Виконує репродуктивні та частково-пошукові завдання за алгоритмом	З допомогою педагога; виконує частину завдання в групі	Підтримує діалог, ініційований іншими; взаємодіє пасивно	Епізодично

Загальні критерії оцінювання: Достатній та Високий рівні

Рівень / Бал	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація	Частота вияву вмінь
Достатній (7–9)	Знаходить, перетворює, аналізує інформацію з різних джерел	Виконує дослідницькі та частково-пошукові завдання; розв'язує проблемні ситуації	З опосередкованою допомогою; активно співпрацює в групі	Ініціює комунікацію; аналізує позиції інших, наводить аргументи	Постійно в типових ситуаціях
Високий (10–12)	Узагальнює, оцінює інформацію за критеріями; пропонує альтернативні рішення	Виконує творчі завдання; розв'язує нестандартні ситуації, аргументуючи вибір	Планує та організовує співпрацю; оцінює власний внесок і ризики	Посередник у комунікації; спрямовує взаємодію на спільну мету	Системно в типових і нетипових ситуаціях

✔ Ці критерії є основою для розроблення закладами освіти власних критеріїв оцінювання за кожним навчальним предметом.